

Význam UNCCD v podmienkach Slovenskej republiky (Neutralita degradácie krajiny)

Jaroslava Sobocká

NFP Slovakia

NPPC-VÚPOP Bratislava, e-mail: jaroslava.sobocka@nppc.sk

Svetový deň boja proti suchu a dezertifikácii UNCCD

17. jún 2023

Základné dokumenty

- NPPC - VÚPOP **je národným kontaktným bodom pre Dohovor UNCCD**. Jeho aktivity vyplývajú z členstva SR pre Dohovor Organizácie Spojených národov o boji proti dezertifikácii na základe Uznesenia vlády SR č. 348 z 19.4.2001 a na základe Uznesenia NR SR č. 1607 zo dňa 17.9.2001.
 - Zabezpečuje základnú administratívu so Sekretariátom Dohovoru (Bonn),
 - Zúčastňuje na rokovaní pracovnej skupiny Rady EÚ pre environmentálne záležitosti (WPIEI),
 - Zúčastňuje sa rokovaní regionálneho výboru krajín strednej a východnej Európy (CEE – Dodatok V Dohovoru)
 - Spracúva agendu sekretariátu (COP, CRIC, CST).

Zastúpenie UNCCD pre Slovenskú republiku

Doc. RNDr. Jaroslava Sobocká, CSc.

- Národný kontaktný bod UNCCD od 4.9.2012
- Zástupca SR pre Dodatok V. Dohovoru – krajiny strednej a východnej Európy

RNDr. Beáta Houšková, CSc.

- Národný korešpondent pre vedu a technológiu (STC)
- Členka Medzivládnej skupiny pre Strednodobé hodnotenie implementácie Strategického rámca Dohovoru (IWG MTE), nominácia za krajiny Annexu V.
- Reporting officer

Činnosť národného kontaktného bodu alebo ním poverenej osoby

Zúčastňuje sa na rokovaníach a odborných podujatiach:

- **COP** (Conference of Parties)
- **CST** (Committee for Science and Technology)
- **CRIC** (Commission for the Review of the Implementation)
- **Annex V**. Dohovoru
- **WPIEI** (Working Party for International Environment Issues)

Referuje sa sekretariátu Dohovoru, Odboru zahraničnej koordinácie (OZK) MPRV SR a Rezortnej koordinačnej skupine MŽP (RKS).

Pozícia Slovenskej republiky v rámci štátov UNCCD

- Dátum ratifikácie **1. júla 2002.**
- Slovensko je považované **za rozvinutú a zároveň postihnutú krajinu**
- Z toho vyplýva povinnosť zasielať na sekretariát UNCCD za SR 2 reporty v systéme PRAIS4:
 - za rozvinutú krajinu
 - za postihnutú krajinu
- SR nemá **prístup k prostriedkom GEFu.**
- Platba členstva za rok 2022 v sume **11 310 eur.**

Národný akčný plán SR

Hlavný cieľ

- vypracovanie a predloženie návrhu **Národného akčného plánu SR** pre UNCCD v zmysle aktuálnych záverov a rozhodnutí COP UNCCD (najmä Strategický rámec Dohovoru na roky 2018-2030) a v súlade s národnými usmerneniami k tvorbe strategických dokumentov (napr. Agenda 2030 – SDGs ciele a ostatné dohovory);
- **rozpracovanie metodiky „neutrálnej (nulovej) degradácie krajiny“** v podmienkach SR, príprava viacročného plánu realizácie programu nastavenia cieľov v SR a návrh jeho implementácie.

História

- 2005 - **Akčný program pre Dohovor OSN o boji proti dezertifikácii v podmienkach Slovenskej republiky** MP SR – VÚPOP Bratislava
- 2005 - bola vypracovaná **Identifikácia priorít a rozvoja kapacít pre plnenie záväzkov SR vyplývajúcich z globálnych environmentálnych dohovorov.**

Sú to hodnotné a dobré materiály, ktoré však neboli schválené ako NAP vládou SR, resp. neboli predložené na schválenie. V súčasnosti nie sú aktualizované, t.j. sú zastarané.

United Nations Convention to Combat Desertification
Performance review and assessment of implementation system
Seventh reporting process

Report from Slovakia

United Nations
Convention to Combat
Desertification

prais₄

This report has been submitted by the government of Slovakia to the United Nations Convention to Combat Desertification (UNCCD).

The designations employed and the presentation of material in this report do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the UNCCD concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries.

prais₄

15 March 2023

*88 stránkový PRAIS 4
report za Slovensko z
15. 3. 2023*

Neutrálna (nulová) degradácia krajiny

- Indikátor LDN (*Land degradation neutrality*) je integrálnou súčasťou Agendy 2030, ktorá bola prijatá na VZ OSN v roku 2015 a je zaväzujúca pre všetky krajiny OSN (**hlavný cieľ pre dezertifikáciu SDG 15.3.**).
- Väzba na **reporting pre UNCCD** v rámci systému PRAIS, ktorý je pre Slovensko záväzný podľa manuálu:
https://prais.unccd.int/sites/default/files/helper_documents/2-Manual_EN.pdf
- Je v súlade s ostatnými známymi UN a EÚ aktivitami: **Agenda 2030, Green Deal, F2F, nová Stratégia o pôde**, ai.
- Ciele riešenia sú podporované **FAO GSP** – Globálnym partnerstvom o pôde UN FAO v rámci riešenia **piliera IV.**

Definícia LDN

- Neutrálna (nulová) degradácia krajiny je stav kedy **množstvo a kvalita krajinných zdrojov potrebných pre zachovanie a podporu ekosystémových služieb a potravinovej bezpečnosti zostávajú stabilné, alebo sa zlepšujú** počas daného časového obdobia a priestoru rešpektujúc zachovanie ekosystémov.

Targets 1, 2, 4, 5

Targets 1, 2, 3, 4

Targets 5A, 5B, 5C

Targets 1, 4, 5, 6

Target 15.3

combat desertification, restore degraded land and soil, including land affected by desertification, drought and floods, and strive to achieve a land degradation-neutral world

Target 3

Targets 1, 2, 4, 5, 8, 9

Targets 1, 2

Target 3

Target 3

Source: Global Mechanism-UNCCD, 2019

Tvorba geopriestorových databáz pre indikátory strategického cieľa SO1

Cieľ SDG 15.3.1.

- Navrhnuť a realizovať **presnejšiu metodiku pre výpočet 3 čiastkových indikátorov** v rámci strategického cieľa SO-1 v súlade s propozíciami sekretariátu UNCCD.
- **Strategický cieľ (SO1)** predstavuje: zlepšiť podmienky postihnutých ekosystémov pre boj s dezertifikáciou a degradáciou krajiny, podporiť udržateľné hospodárenie na pôde a prispievať k neutralite degradácie krajiny a pôdy (LDN).

Indikátory strategického cieľa

- Indikátor (SO1) cieľa SDGs 15.3.1 je: **Pomer degradovanej krajiny k celkovej rozlohe štátu.**
- Sub-indikátory sú:
 - **SO1-1:** Trendy v krajinnej pokrývke a ich zmien;
 - **SO1-2:** Trendy v produktivite krajiny alebo v jej fungovaní;
 - **SO1-3:** Trendy v uskladnení uhlíka nad a pod povrchom pôd.

SO1-1 Trendy v krajinnej pokrývke a jej zmien

- Odvodzuje z **pozorovaní Zeme a je základným parametrom**, ktorý pomáha pri interpretácii a stratifikácii ďalších dvoch subindikátorov.
- Je **nástrojom pre monitorovanie a manažment prírodných zdrojov**, zabezpečenie potravín a vody, environmentálne zdravie a plánovanie udržateľného rozvoja vidieckej a mestskej krajiny.
- Treba využiť **štandardizovaný klasifikačný systém** pokryvu krajiny (Landsat Cover).

Národní zástupcovia vedia najlepšie posúdiť, či zmeny vo využití krajiny sú považované za degradáciu krajiny s prihliadnutím na miestne pomery.

SO1-2: Trendy v produktivite krajiny *alebo v jej fungovaní*

- Týkajú sa kapacity **biologickej produkcie krajiny, zdrojov všetkých potravín, vlákien a palív**.
- Produktivitu krajiny možno vypočítať na veľkých územiach planéty Zem z pozorovaných **údajov čistej primárnej produkcie** (*Net Primary Productivity = NPP*).
- Odhady NPP, ktoré využívajú **vegetačné indexy** sú ovplyvňované krátkodobou fenológiou plodín, zrážkami, zúrodňovaním a ostatnými premennými, ktoré sa nastavujú podľa spresnených trendov.

Národní zástupcovia vedia najlepšie posúdiť, či klesajúcu úroveň produktivity krajiny možno považovať za degradáciu krajiny s prihliadnutím na miestne pomery.

SO1-3: Trendy v uskladnení uhlíka nad a pod povrchem pôd

- Indikuje **množstvo uhlíka v živej a rozloženej biomase nad a pod povrchem zeme** vrátane pôdneho organického uhlíka. Skladovanie uhlíka je **elementárnou ekosystémovou službou a odráža spôsob využívania krajiny a postupy manažmentu**.
- Zásoby uhlíka, možno odhadovať z **národných inventarizačných databáz a modelovaní, monitorovaní** spojených s mapami pokryvu územia odvodenými z údajov pozorovania Zeme.

Národní zástupcovia vedia najlepšie posúdiť trendy v zásobách uhlíka, ktoré indikujú degradáciu krajiny s prihliadnutím na miestne pomery..

Her Land. Her Rights.

17 JUNE 2023

DESERTIFICATION &
DROUGHT DAY

Tohtoročná téma oslavy 17. júna
2023 – Jej krajina – jej práva.

Ďakujem za pozornosť

